

Khutba Khulasa 24-09.2021 വുത്ബ സംഗ്രഹം

സയ്യിദുനാ ഹദ്റത് അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് അൽഖാമിസ് അയ്യൂഹുല്ലാഹ് യു.കെ ഇസ്ലാമാബാദിലെ മുബ്ബറക് മോസ്കിൽ നിർവഹിച്ച ജുമുഅ വുത്ബയുടെ സംഗ്രഹം

നബി(സ)തിരുമേനിയുടെ റാഷിദ് ഖലീഫ മഹാനായ

ഫാറൂഖ് ഹദ്റത്ത് ഉമറുബ്നു ഖതാബ്(റ)ന്റെ സ്മൃതപരമായ ഗുണവിശേഷങ്ങളുടെ വിവരണം.

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ. أَمَا بَعْدُ

فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝ مَلِكٍ يَوْمَ الدِّينِ ۝ إِيَّاكَ تَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۝ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝

തശഹ്ഹൂദ്, തഅവ്വൂദ്, സൂറ ഫാത്തിഹ എന്നിവ ഓതിയ ശേഷം ഹുസൂർ തിരുമനസ്സ് (അയ്യൂഹുല്ലാഹ്) പറഞ്ഞു.

ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ)ന്റെ കാലഘട്ടത്തെക്കുറിച്ചാണ് വിവരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്. അതിന്റെ തുടർച്ചയായി ഹിജ്റ പതിനഞ്ചിൽ നടന്ന ബൈത്തുൽ മഖ്ദീസ (ബൈത്തുൽ മുഖദുസ്) വിജയത്തെക്കുറിച്ചാണ് ഇന്ന് വിവരിക്കുന്നത്. ഉപരോധത്താൽ പൊറുതിമുട്ടിയ ക്രിസ്ത്യാനികൾ ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ) സമാധാന ഉടമ്പടിക്കായി സ്വയം ബൈത്തുൽ മഖ്ദീസിൽ എത്തണമെന്ന നിബന്ധന മുന്നോട്ടുവെച്ചു. ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ) സ്വഹാബാക്കളോട് അഭിപ്രായമാരാഞ്ഞു. ക്രിസ്ത്യാനികൾ പരാജിതരും നിന്ദിതരുമായിരിക്കുകയാണെന്നും അതിനാൽ അവരുടെ ഈ അപേക്ഷ നിരസിച്ചുകൊണ്ട് അവരെ കൂടുതൽ അവഹേളിതരാക്കണമെന്നും ആയിരുന്നു ഹദ്റത്ത് ഉസ്മാൻ(റ) അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്. എന്നാൽ ഹദ്റത്ത് അലി(റ) അദ്ദേഹത്തോട് ഏലിയായി ലേക്ക് പോകുവാനുള്ള അഭിപ്രായമാണ് നൽകിയത്. അതിനുശേഷം ഹദ്റത്ത് ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ), ഹദ്റത്ത് അലി(റ) യെയോ ഹദ്റത്ത് ഉസ്മാനെയോ(റ) മദീനയിൽ അമീർ ആയി നിയമിച്ചുകൊണ്ട് സ്വയം ബൈത്തുൽ മഖ്ദീസിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ യാത്ര നിസ്സാരമായ ഒന്നായിരുന്നില്ല. ഇസ്ലാമിന്റെ പ്രൗഢിയും പ്രതാപവും ശത്രുക്കളിൽ കൂടിയീരുത്തുകയും സംഭ്രമമുണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതായിരുന്നു അതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. എന്നിരുന്നാലും ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ) സൈനിക അകമ്പടിയൊന്നുമില്ലാതെ വളരെ ലളിതമായ രീതിയിൽ ഏതാനും സ്വഹാബാക്കളെയോ ഭൃത്യനെയോ കൂടെ കൂട്ടിയാണ് പോയത്. എന്നിട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വരവറിഞ്ഞ പ്രദേശങ്ങളെല്ലാം പ്രകമ്പനം കൊണ്ടു.

മുഹമ്മദ് ഹുസൈൻ ഹൈക്കലിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ) ഉടമ്പടിയിലേർപ്പെടുവാൻ വേണ്ടി മാത്രമായിരുന്നില്ല പോയത്. മറിച്ച് ഹദ്റത്ത് അറുബ്ബനു ആസ്(റ) അദ്ദേഹത്തോട് കൂടുതൽ സഹായം ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ)ന്റെ ക്ഷമയുടെ അതിരുകടന്നു. അദ്ദേഹം സ്വയം സിറയയ്ക്കും ജോർദാനുമിടയിലുള്ള പ്രദേശമായിരുന്ന ജാബിയയിലേക്ക് പുറപ്പെടുകയായിരുന്നു. അതിനിടയിൽ ഹദ്റത്ത് അബൂഉബൈദ(റ)യും ഹദ്റ

ത്ത് ഖാലിദും(റ) സിറിയ ജയച്ചടക്കി യുദ്ധത്തിൽനിന്നും വിരമിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. ബൈത്തുൽ മഖ്ദീസ കീഴടക്കുവാൻ ഫലപ്രദമായ മാർഗമന്വേഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ) അവരിരുവരോടും ജാബിയയിലെത്താൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു.

ഹദ്റത്ത് അബൂഉബൈദ(റ)യും ഹദ്റത്ത് ഖാലിദും(റ) ജാബിയയിൽ എത്തിയിട്ടുണ്ടെന്ന് അറിഞ്ഞ ശത്രുസൈന്യാധിപൻ ബൈത്തുൽ മഖ്ദീസിൽ തങ്ങൾക്ക് ഇനി കൂടുതൽ പിടിച്ചു നില്ക്കാനാകില്ലെന്നു മനസ്സിലാക്കി. അങ്ങനെ ഒരു സൈന്യാധിപൻ ഇജിപ്തിലേക്ക് തിരിച്ചു. സഫർന്യൂസ്, സന്ധി സംഭാഷണത്തിനായി ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ) അവിടെ സന്നിഹിതനാകണമെന്ന നിബന്ധന വെച്ചു. യാത്രക്കിടയിൽ ദിവസവും സുബഹി നമസ്കാരത്തിനു ശേഷം ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ) സഹചരോട് അനുഗ്രഹപൂർത്തീകരണത്തിനായി ദുആക്കപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഖാലിദുബ്നു വലീദ് യസീദുബ്നു അബൂ സുഫിയാൻ(റ) തുടങ്ങിയവർ ജാബിയയിൽ ഹദ്റത്ത് ഉമറിനെ(റ) വരവേറ്റു. ആ ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ അറബികളിലുള്ള എളിമ ഇല്ലാത്തതായി കണ്ട ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ) കുതിരപ്പുറത്തു നിന്നിറങ്ങി അവരുടെ നേരെ ചരൽക്കല്ലെറിഞ്ഞു. വിലപിടിപ്പുള്ള വസ്ത്രത്തിനിടയിൽ ആയുധങ്ങളാണെന്നും ഞങ്ങൾ തങ്ങളുടെ സൈനികവൃത്തി ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടില്ലെന്നും അവർ പറഞ്ഞു. ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ) പറഞ്ഞു; അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ ശരി. യസീദുബ്നു അബൂസുഫിയാൻ ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ)നോട് വിലപിടിപ്പുള്ള വസ്ത്രവും മികച്ച യാത്രാമൃഗവും ഉപയോഗിക്കുവാൻ അപേക്ഷിച്ചു. അപ്പോൾ ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ)പറഞ്ഞു; വേണ്ട. അല്ലയോ യസീദ് അല്ലാഹുവാണ്! ഞാനെന്റെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞ രണ്ടു സ്നേഹിതന്മാരുള്ളപ്പോൾ എനിക്കുണ്ടായിരുന്ന അവസ്ഥയും രൂപവും ഉപേക്ഷിക്കുവാൻ തയ്യാറല്ല. അതായത് നബി(സ)തിരുമേനിയും ഹദ്റത്ത് അബൂബക്കറും(റ) ജീവിച്ചിരുന്നപ്പോൾ ഞാൻ ഏതവസ്ഥയിലാണോ കഴിച്ചു കൂട്ടിയത് അതേ അവസ്ഥയിലായിരിക്കും ശിഷ്യകാലവും ഞാൻ ജീവിക്കുക. ജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഞാൻ അലങ്കാരവും മോടിയും സ്വീകരിക്കുകയില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് എന്റെ നാമന്റെയടുക്കൽ ഞാൻ കുറ്റക്കാരനാകുമോ എന്നു ഞാൻ ഭയക്കുന്നു. ജനങ്ങളുടെയിടയിൽ ഞാൻ മഹാനാകാനും അല്ലാഹുവിന്റെ സവിധത്തിൽ നന്നേ ചെറിയവനാകാനും ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. ചുരുക്കത്തിൽ, ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ) ഈ ലോകത്തുനിന്നും വിടപറയുന്നതുവരെ ഹദ്റത്ത് നബി(സ)തിരുമേനിയും ഹദ്റത്ത് അബൂബക്കറും(റ) ജീവിച്ചിരുന്ന അതേ അവസ്ഥയിൽ തന്നെ നിലകൊണ്ടു.

ചരിത്രകാരന്മാരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ മുസ്ലിംകളും ക്രി

സ്ത്രീകളും തമ്മിലുള്ള ഉടമ്പടി ജാബിയയിൽ വച്ചാണ് നടന്നത്. ചില നിവേദനപ്രകാരം ഏലിയായിലാണ് നടന്നത്. ഈ ഉടമ്പടിയിൽ ഹദ്ദറത്ത് ഖാലിദുബ്നു വലീദ്(റ), അറുബ്നു ആസ്, അബ്ദുറഹ്മാനുബ്നു ഔഫ്(റ), മുആവിയ ബിൻ അബൂസുഫിയൻ എന്നിവരുടെ സാക്ഷ്യങ്ങൾ പ്രബലത നൽകി. ഹുസൂർ തിരുമനസ്സ് (അയ്യൂബ് ഹുല്ലാഹ്) ശേഷം തബരി ചരിത്രത്തിൽ നിന്നും ഉടമ്പടി നിയമങ്ങളും കേൾപ്പിച്ചു.

താരീഖ് ഇബ്നു ഖൽദൂന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഈ ഉടമ്പടിയിൽ നിന്നും ഇനി പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ തെളിയുന്നു. അതായത് ഇസ്ലാം വാളിന്റെ ബലത്താലല്ല പ്രചരിച്ചത്. മുസ്ലിം ഭരണകാലത്ത് മറ്റു മതങ്ങൾക്ക് മതസ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടായിരുന്നു. അന്യസമുദായക്കാരിൽ നിന്നും ബലപ്രയോഗത്തിലൂടെ ജിസ്യ പിരിച്ചിരുന്നില്ല. ഈ സമാധാന സന്ധിയുടെയും വാർത്ത പ്രചരിച്ചപ്പോൾ റമല, ഫലസ്തീൻ, ലുദ്ദ് പ്രദേശങ്ങളും ഇത്തരത്തിലുള്ള ഉടമ്പടി നടത്താനായി വെമ്പൽ കൊണ്ടു. ഹദ്ദറത്ത് ഉമർ(റ) ഫലസ്തീൻ പ്രദേശത്തെ പകുതിയായി വീതിച്ചു. എന്നിട്ട് അൽഖമാബിൻ ഹകീമിനെ ഭരണസിരാകേന്ദ്രമായ റമലയുടെയും അൽഖമാബിൻ മുജ്സിസിനെ ഏലിയയുടെയും ഭരണാധികാരികളാക്കി.

ഹദ്ദറത്ത് ഉമർ(റ) ലളിതമായ വസ്ത്രം ധരിച്ചുകൊണ്ടാണ് ബൈത്തുൽ മഖ്ദിസിൽ പ്രവേശിച്ചത്. അവിടെ വച്ച് ഹദ്ദറത്ത് അബൂഉബൈദ(റ)യും മറ്റു സൈന്യാധിപന്മാരും അദ്ദേഹത്തെ വരവേറ്റു. ക്രിസ്ത്യൻ പാതിരിമാർ നഗരങ്ങളുടെ താക്കോലുകൾ സ്വയം ഹദ്ദറത്ത് ഉമർ(റ)നു സമർപ്പിച്ചു. ഹദ്ദറത്ത് ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് അപ്പൂൽ(റ)പറയുന്നു; ക്രിസ്ത്യാനികൾ അദ്ദേഹത്തെ ലളിതമായ രൂപത്തിൽ കണ്ടപ്പോൾ നഗരത്തിന്റെ താക്കോലുകൾ എറിഞ്ഞു കൊടുത്തു കൊണ്ട് പറഞ്ഞു, ഈ സർവ്വസൈന്യാധിപനെ നേരിടാൻ നമുക്ക് സാധിക്കുകയില്ല. ഏറ്റവുമധികം അദ്ദേഹം മസ്ജിദ് അഖ്സയിൽ പോയി, ക്രിസ്ത്യൻ പള്ളി ചുറ്റിസന്ദർശിച്ചു. നമസ്കാരത്തിന്റെ സമയമായപ്പോൾ ക്രിസ്ത്യാനികൾ അവരുടെ ദേവാലയത്തിൽതന്നെ നമസ്കരിക്കുവാൻ അനുവാദം നൽകി. എന്നാൽ ഭാവിയിൽ വരും തലമുറ ഈ പ്രവൃത്തി ഒരു തെളിവായെടുത്തുകൊണ്ട് ക്രിസ്ത്യൻ ആരാധനാലയങ്ങളിൽ അതിക്രമിച്ചു കയറിയേക്കാം എന്ന ആശങ്കയാൽ അദ്ദേഹം പുറത്തു നിന്നാണ് നമസ്കരിച്ചത്.

ഏലിയായിലുള്ള താമസത്തിനിടയിൽ ഹദ്ദറത്ത് അബൂഉബൈദ(റ) ഒഴികെ മറ്റെല്ലാ നേതാക്കളും ഹദ്ദറത്ത് ഉമറിനെ സൽക്കരിച്ചു. ഹദ്ദറത്ത് ഉമർ(റ) അബൂഉബൈദയോട് അക്കാര്യം ചോദിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു; അല്ലയോ അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ താങ്കളെ ഞാൻ ക്ഷണിക്കുകയാണെങ്കിൽ താങ്കൾക്ക് സ്വന്തം കണ്ണുകളെ നിയന്ത്രിക്കാനാകാതെ വരുമോ എന്നു ഞാൻ ഭയക്കുന്നു. ഹദ്ദറത്ത് ഉമർ(റ) അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടാരത്തിനകത്ത് പ്രവേശിച്ചു. അപ്പോൾ അവിടെ കുതിരയുടെ ജീനിയും കുതിരപ്പുറത്തു വിരിക്കുന്ന വസ്ത്രവുമല്ലാതെ മറ്റെന്തെങ്കിലുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവയായിരുന്നു ഹദ്ദറത്ത് അബൂഉബൈദ(റ) കിടക്കാനായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്. ഒരു മുലയിൽ അല്പം ഉണക്കറൊട്ടി ഉണ്ടായിരുന്നു. കുറച്ച് റൊട്ടിയും വെള്ളവും അദ്ദേഹം

ഹദ്ദറത്ത് ഉമർ(റ)നു മുന്നിൽ സമർപ്പിച്ചു. ഈ കാഴ്ച കണ്ട ഉമർ(റ) കരഞ്ഞുകൊണ്ട് ഹദ്ദറത്ത് അബൂഉബൈദയെ(റ) ചേർത്തുപിടിച്ചു. അബൂഉബൈദ പറഞ്ഞു; താങ്കൾക്ക് താങ്കളുടെ കണ്ണുകളെ നിയന്ത്രിക്കാനാകാതെ വരും എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞിരുന്നതല്ലേ. അതിനു ശേഷം ഹദ്ദറത്ത് ഉമർ(റ) പുറത്തേക്കിറങ്ങി, ജനങ്ങളുടെ മുൻപിൽ നിന്നു. അല്ലാഹുവിനെ അവനർഹിക്കും വിധം സ്തുതിക്കുകയും നബി(സ)തിരുമേനിയിൽ സ്വലാത്ത് ചൊല്ലുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം പറഞ്ഞു; അല്ലയോ മുസ്ലിംകളേ! നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു നിങ്ങളോടുള്ള വാഗ്ദാനം യാഥാർഥ്യമാക്കിയിരിക്കുന്നു. ശത്രുക്കൾക്കെതിരായി അവൻ നിങ്ങളെ സഹായിക്കുകയും ആരാജ്യങ്ങളുടെയെല്ലാം അനന്തരാവകാശികളാക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾക്കവൻ ഭൂമിയിൽ സമാധാനം നൽകിയിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ നാഥന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്ക് കൃതജ്ഞത കാണിക്കുക. ആജ്ഞാലംഘനത്തിന്റെ പ്രവൃത്തികളിൽനിന്നും അകന്നു നിൽക്കുക. എന്തെന്നാൽ ആജ്ഞാലംഘനത്തിന്റെ പ്രവൃത്തികൾ അനുഗ്രഹങ്ങളോടുള്ള നന്ദികേടാണ്. അല്ലാഹു ഒരു സമുദായത്തിനുമേൽ അനുഗ്രഹം ചൊരിയുകയും അവർ അതിന് നന്ദികേട് കാണിക്കുകയും ചെയ്താൽ ഉടൻ പശ്ചാത്തപിച്ചു മടങ്ങിയില്ലെങ്കിൽ ഫലമായി അവരുടെ അന്ത്യം അഭിമാനവും നഷ്ടപ്പെടുന്നതാണ്. അങ്ങനെയല്ലാത്ത സംഭവങ്ങൾ വളരെ വിരളമാണ്.

ഒരിക്കൽ ഹദ്ദറത്ത് ബിലാൽ(റ) ഉദ്യോഗസ്ഥർ മികച്ച ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് പരാതിപ്പെട്ടു. സാധാരണ മുസ്ലിംകൾക്ക് സാധാരണ ഭക്ഷണം പോലും ലഭിക്കുന്നില്ല. അതിൽ ഉമർ(റ) അന്വേഷണം നടത്തിയപ്പോൾ അവിടങ്ങളിൽ ഹിജാസിനെ അപേക്ഷിച്ച് സാധനങ്ങൾക്ക് വളരെ വിലക്കുറവാണെന്ന് മനസ്സിലായി. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം ഉദ്യോഗസ്ഥരിൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തുന്നതിനു പകരം ദരിദ്രരായ മുസ്ലിംകൾക്ക് അവശ്യസാധനങ്ങൾക്കുള്ള ബജറ്റ് ഉണ്ടാക്കുകയും അവശ്യസാധനങ്ങൾ ബൈത്തുൽമാലിൽനിന്നും നൽകുന്നത് ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്തു.

ഒരിക്കൽ ജനങ്ങളുടെ അപേക്ഷപ്രകാരം ഹദ്ദറത്ത് ഉമർ(റ)ഹദ്ദറത്ത് ബിലാൽ(റ)നോട് ബാങ്ക് വിളിക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. ഹദ്ദറത്ത് ബിലാൽ(റ) ബാങ്ക് വിളിച്ചപ്പോൾ ഹദ്ദറത്ത് ഉമർ(റ) അടക്കമുള്ള സ്വഹാബാക്കൾക്ക് നബി(സ) തിരുമേനിയുടെ കാലം ഓർമ്മ വരികയും കരഞ്ഞുകൊണ്ട് അസ്വസ്ഥരാകുകയും ചെയ്തു.

ബൈത്തുൽ മഖ്ദിസിൽനിന്നും മടങ്ങുമ്പോൾ ഹദ്ദറത്ത് ഉമർ(റ) മുഴുവൻ രാജ്യങ്ങളും സന്ദർശിച്ചു. മദീനയിൽ തിരിച്ചെത്തിയപ്പോൾ മുസ്ലിംകൾ അദ്ദേഹത്തിന് ഊഷ്മളമായ വരവേല്പ് നൽകി. അദ്ദേഹം മസ്ജിദ് നബവിയയിൽപോയി രണ്ടു റകഅത്ത് നമസ്കരിച്ച ശേഷം ജനങ്ങളെ അഭിസംബോധന ചെയ്തു.

ഹിജ്റ 17-ന് റോമാക്കാർ അവസാന ശ്രമം നടത്തി. യസ്ദജർദ്ദ റേയിലേക്ക് ഓടിപ്പോയതിൽ പിന്നെ ജസീറയിലുള്ളവർ അയാളിലുള്ള പ്രതീക്ഷ ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കു

കയായിരുന്നു. ഹെറാക്ലിയസ് സമുദ്രമാർഗ്ഗം സൈനിക നീക്കം നടത്തുകയാണെങ്കിൽ അയാളെ സഹായിക്കാമെന്ന് അവർ ഹെറാക്ലിയസിനെ അറിയിച്ചു. അയാൾ ഇക്കാര്യം ആലോചിക്കുകയും യുദ്ധക്കപ്പലുകളോട് അലക്സാൻഡ്രിയയിൽ നിന്നും അൻതാഖിയായിലെ താൻ കല്പന നല്കുകയും ചെയ്തു. ഹദ്റത്ത് അബൂ ഉബൈദ(റ) ഈ നീക്കത്തെക്കുറിച്ചറിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഹദ്റത്ത് ഖാലിദ്(റ)നെ കൂടിയാലോചനയ്ക്കായി വിളിച്ചു. ഹെറാക്ലിയസിന്റെ കപ്പലുകൾ അൻതാഖിയായിലെത്തിയപ്പോൾ നഗരകവാടങ്ങൾ അയാൾക്കുവേണ്ടി തുറക്കപ്പെട്ടു. വടക്കൻ സിറിയയിലെ പൊതുജനങ്ങൾ പ്രക്ഷോഭത്തിനു മുതിരുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ അബൂ ഉബൈദ(റ) തങ്ങൾ ഹോംസിൽ ഉപരോധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണെന്ന് അനുമാനിച്ചു. സ്ഥിരതലത്തിൽ ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ)നെ ധരിപ്പിച്ചു. ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ) ദീർഘവീക്ഷണത്താൽ ഈ അപായം മുന്നിൽകണ്ടുകൊണ്ട് തുടക്കത്തിൽത്തന്നെ കൂഫയിലും ബസ്റയിലും പട്ടാളത്താവളങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. ഹദ്റത്ത് അബൂ ഉബൈദ(റ)യുടെ കുറിപ്പ് ലഭിച്ചപ്പോൾ മഹാനായ ആ സൈന്യാധിപൻ വലിയ ആപത്തിലകപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണെന്ന് ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ) മനസ്സിലാക്കി. ആയതിനാൽ അദ്ദേഹം ഹദ്റത്ത് സഅദുബ്നു അബീവഖാസിന്(റ) ഖഅ്ബാ അ ഇബ്നു അംറിനെ ഹോംസിലേക്ക് അയക്കാൻ നിർദ്ദേശം നല്കി. അതുപോലെതന്നെ റോമാക്കാരുമായി ഏറ്റുമുട്ടാനുള്ള മറ്റു സൈനികർക്കും നിർദ്ദേശം നൽകി; ഹെറാക്ലിയസിന് സൈനിക പിന്തുണ നല്കാനായി ഏതെല്ലാം പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നുമാണോ സൈന്യങ്ങളെത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നത് അവിടങ്ങളിൽ നമ്മുടെ സൈനിക സംഘങ്ങളെ അയക്കുക. ഈ യുക്തിഭദ്രമായ നീക്കത്തിന്റെ ഫലമായി ഹെറാക്ലിയസിന്റെ പിന്തുണയ്ക്കായി പുറപ്പെട്ടിരുന്ന സൈന്യങ്ങൾ അവരവരുടെ പ്രദേശങ്ങളിലേക്കുതന്നെ മടങ്ങിപ്പോയി. ജസീറയിൽ നിന്നുള്ള സൈന്യം തിരിച്ചുപോയി എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ റോമാക്കാരോട് ഏറ്റുമുട്ടാനായി യുദ്ധങ്ങളെത്തിലിറ

ങ്ങാൻ തീരുമാനമായി. ഹദ്റത്ത് അബൂഉബൈദ(റ) മുസ്ലിം സൈന്യത്തിനുമുമ്പാകെ ആവേശോജ്ജ്വലമായ പ്രഭാഷണം നടത്തി. അല്ലാഹു മുസ്ലിംകൾക്ക് വിജയം നല്കി. ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ) സിറിയ വഴി ജാബിയയിലെത്തിയിട്ടേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അവിടെ വെച്ചു തന്നെ വിജയവാർത്ത ലഭിച്ചു. അങ്ങനെ മദീനയിലേക്കു തന്നെ തിരിച്ചു. ഗനീമത്തുമുതലിൽ കൂഫക്കാരെയും ഉൾപ്പെടുത്താൻ അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശം നൽകി. ഈ വിജയം കഴിഞ്ഞ് മൂന്നുവർഷങ്ങൾക്കു ശേഷം ഹിജ്രി 20 ന് ഹെറാക്ലിയസ് മരണമടഞ്ഞു.

ഹുസൂർ തിരുമനസ്സ് (അയ്യൂദഹുല്ലാഹ്), ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ)ന്റെ പരാമർശം ഇനിയും തുടരുന്നതാണെന്ന് അറിയിച്ച ശേഷം കാനഡയിൽ താമസിച്ചിരുന്ന ബഹുമാനപ്പെട്ട ചൗധരി സഹൂദ് അഹ്മദ് ലഖൻ സാഹിബ് റിട്ടയർഡ് സ്പെഷൽ മാസ്റ്റർ, ബഹുമാന്യ ശഹാബുദ്ദീൻ സാഹിബ് നാഇബ് നാഷണൽ അമീർ ബംഗ്ലാദേശ്, ബഹുമാന്യ റാഉൽ അബ്ദുല്ലാഹ് സാഹിബ് എന്നിവരെ അനുസ്മരിക്കുകയും പരേതരുടെ മഗ്ഫിറത്തിനും പദവികളുടെ ഉയർച്ചക്കും വേണ്ടി ദുആ ചെയ്യുകയും അവരുടെ ജനാസാ ഗാഇബ് നമസ്കരിപ്പിക്കുന്നതാണെന്ന് വിളംബരപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

الْحَمْدُ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنُؤْمِنُ بِهِ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ - وَنَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَنَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ - عِبَادَ اللَّهِ رَحِمَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ أذْكُرُوا اللَّهَ يَذْكُرْكُمْ وَادْعُوهُ يَسْتَجِبْ لَكُمْ وَلِدِكُمْ اللَّهُ أَكْبَرُ -

Friday Sermon delivered by **Hadrat Khalifatul Masih Al-khamis** (atba)
 at Jalsa Gah, Hadeeqatul Mahdi, Alton, UK – on 24-09-2021
 Malayalam Translation: **K.Najmudheen** For Malayalam Desk, Qadian.
 Published By Nazarath Nashr-O-Isha'ath, Sadr Anjuman Ahmadiyya - Qadian, 143516